

Cáv – Papok feladatai

Cáv Hetiszakaszok tartalma IX

Pársát Cáv (3Mózes 6:1–8:36.) a Tóra harmadik könyvének második hetiszakasz. Magát az egész harmadik könyvet „Vájikrá”-nak nevezik (a könyv első szava után), de egy másik neve is ismert, amely a könyv központi témájára utal. Ez az elnevezés a „Torát Kohánim” (a papok törvényei), mivel a könyv középpontjában a papi feladatok, és ezek között is kitüntetett helyen az áldozathozatalok állnak.

Az oltáron égő tűz sosem aludhat ki. Még szombaton is kellett tűzifát tenni az oltárra. Ezen égnek el a teljesen eléggő égőáldozatok; a béke-, vétek- és bűnáldozatok zsírja; valamint a lisztáldozatból elkülönített „maroknyi” rész, illetve az egész lisztáldozat, ha **kohén** hozta azt. Minden reggel egy kevés hamut leszednek az oltárról, és ha már nagyon sok gyűlt össze, akkor az egész hamut kiviszik a táboron kívülre. – **3Mózes 6:1–16.**

A **kohaniták** fogyaszthatják el a vétek- és bűnáldozat húsát, valamint a lisztáldozat el nem égetett részét. A békeáldozatot az fogyasztja el, aki hozta, kivéve azokat a meghatározott részeket, amelyek a **kohénnek** járnak. Az áldozatok szent húsát csakis rituálisan tiszta személyek fogyaszthatják el, az arra kijelölt szent helyen és egy meghatározott időintervallumon belül. – **3Mózes 6:17–7:38.**

Az étkezési szabályok kapcsán a Tóra figyelmeztet, hogy tilos az állat háját és véréét fogyasztani. – **3Mózes 7:22–27.**

Áron és fiai hét napon át tartózkodnak a Szentély falain belül, s ez idő alatt **Mózes** különböző áldozatokkal **pappá avatja** őket. – **3Mózes 8.**

שבת שלום

Binjomin rabbi droséja: Cáv

Kovászmentes teljesség

Ezekben a napokban minden vallásos ember számára az a téma, hogy mi kóser **Peszáchra** és mi nem. A külső szemlélő számára viszont igen furcsa lehet, hogy van egy olyan ünnepünk, amikor megváltozik az, hogy mi a kóser!

Hiszen ez olyan, mintha azt jelentenénk ki, hogy amit év közben eszünk, az nem eléggé kóser!

Az, ami ilyenkor tilos: az élesztő, a kovász, egy fontos és egyben különleges összetevője alapvető élelmiszereinknek, ami nélkül legtöbbször nehezen tudnánk megenni.

Érdekes kontextusba helyezi mindezt a **Talmud**, abban a részben, ahol a különböző **Bölcsék** által mondott saját, személyes imáikat részletezi: „**Rabbi Alexandri ima után ezt mondta: Világ Ura! Felfedett és tudott dolog előtted, hogy az akaratunk, hogy megtegyük az akaratodat! És mi akadályoz? A kovász a tésztában és a királyságok elnyomása. Legyen az az akaratod előtted, hogy megmentsél a kezeikből, és visszatérhessünk, hogy teljes szívvel tehesük akaratod törvényeit.**” (**Beráchot 17a**)

Ha a kovász a tésztában valóban ilyen súlyos bűn lenne, akkor természetesen egész évben tilos lenne. **Rási** azonban megmagyarázza, hogy itt szimbólumról van szó: „**A kovász a tésztában – a rossz ösztön [jécer hárá], ami a szívünkben 'kovászossá' tesz minket.**”

De vajon miért éppen a kovászhoz hasonlítjuk a rossz ösztönt? Mi a hasonlóság a kettő között?

A **Máhársá** magyarázata szerint nem véletlen, hogy éppen a kovászt az elnyomással együtt lett említve. Hiszen míg az elnyomás pontosan arról szól, hogy nem engedik kibontakozni az embert, addig a kovász éppen a felfuvalkodottság megfelelője. Ez a két nagy probléma, ami akadályozhatja a haladásunkat: az egyik oldalon az, ha sokat akarunk, nagyot akarunk, túl fontosnak tartjuk magunkat.

A másik oldalon pedig, ha a befogadó népek ellehetetlenítik az életünket: a megélhetésünket, a vallásgyakorlásunkat, vagy akár csak a saját magunkról alkotott képünket kívánják a saját narratívájukkal negatív irányba befolyásolni. Az ima szövegének vége mély tanítást rejt. Arra vágyunk, hogy a **jécer hárá [rossz ösztön]** megszűnjön, hogy teljességben szolgálhassuk a Teremtőt. **De vajon ez lehetséges?**

Létezik szolgálat a jécer hárá megszűnte után?

Az emberek általában azt szokták gondolni, hogy azzal szolgálhatjuk a **Teremtőt**, ha legyőzzük a kísértést, kijavítjuk a hibáinkat, és ezáltal jobb emberré válunk. Ez önmagában igaz is – azonban nem ez a teljes igazság. **Rabbi Alexandri** imája azt tanítja, hogy az igazi, tökéletes szolgálat még csak ezután kezdődik.

Amikor jót teszünk: építjük a világot, segítünk másokon, tanulmányozzuk a **Tórá**t – ezek mind-mind olyan tevékenységek, ahol nemcsak azáltal tehetünk jót, ha a saját gyengeségeinket leküzdjük.

Rabbi Jonatan Sacks: Miért hálnak ki a civilizációk?

A **The Watchman's Rattle (A ór csörgője)** című, „**Thinking Our Way Out of Extinction**” (**Gondolkodásunkkal a kihalásból**) alcímet viselő művében **Rebecca Costa** lenyűgöző képet fest arról, hogyan hálnak meg a civilizációk. Amikor problémáik túlságosan bonyolulttá válnak, a társadalmak eljutnak ahhoz, amit ő kognitív küszöbnek nevez. Egyszerűen képtelenek kijelölni az utat a jelenből a jövőbe.

Példaként a majákat hozza fel. Háromezeröttszáz éven át, i. e. 2600 és i. sz. 900 között rendkívüli civilizációt építettek ki, amely kiterjedt a mai Mexikóra, Guatemalára, Hondurasra, El Salvadorra és Belize-re, és becslések szerint 15 millió ember lakta.

Nemcsak kiváló **fazekasok, szövők, építészek és földművesek** voltak, hanem egy bonyolult, hengeres naptárrendszert is kidolgoztak, amelyben **csillagtérképek** segítségével követték nyomon a **csillagok mozgását** és jósták meg az időjárás viszonyokat. Saját, **egyedi írásrendszerük és fejlett matematikai rendszerük** is volt. A leglenyűgözőbb azonban az általuk **kiépített vízellátó infrastruktúra** volt, amely egy komplex **víztározókból, csatornákból, gátakból** és töltésekből álló hálózatot foglalt magában.

Aztán hirtelen, olyan okok miatt, amelyeket még mindig nem értünk teljesen, az egész rendszer összeomlott. A **8. és 9. század közepe** között a **maja népesség nagy része egyszerűen eltűnt**. Számos elmélet született arra vonatkozóan, hogy miért történt ez. Lehet, hogy hosszan tartó aszály, túlnépesedés, egymás elleni háborúk, pusztító járvány, élelmiszerhiány, vagy ezek és más tényezők kombinációja volt az oka. Így vagy úgy, de a 35 évszázadon át fennmaradt maja civilizáció összeomlott és kihalt.

Rebecca Costa érvelése szerint, bármi is legyen az oka, a **maja civilizáció összeomlása – akárcsak a Római Birodalom bukása és a 13. századi kambodzsai Khmer Birodalomé – azért következett be, mert a problémák túlságosan sokasodtak és bonyolulttá váltak ahhoz, hogy az akkori emberek megoldani tudják őket. Kognitív túlterhelés lépett fel, és a rendszerek összeomlottak.**

Ez bármely civilizációval megeshet. Lehet, hogy – ahogy ő mondja – éppen a miénkkel is ez történik. Az összeomlás első jele a patthelyzet. Ahelyett, hogy foglalkoznának a mindenki számára nyilvánvaló súlyos problémákkal, az emberek továbbra is a szokásos módon élnek, és egyszerűen átadják gondjaikat a következő generációnak. A második jel az irracionalitásba való menekülés. Mivel az emberek már nem tudnak megbirkózni a tényekkel, vallási vigaszban keresnek menedéket. A maják áldozatokat mutattak be. A régészek borzalmas bizonyítékokat tártak fel a hatalmas méretű emberáldozatokról. Úgy tűnik, mivel nem tudták ésszerűen megoldani problémáikat, a maják arra összpontosítottak, hogy megnyugtassák az isteneket azzal, hogy mániákusan

Rabbi Jonatan Sacks: Miért hálnak ki a civilizációk?

áldozatokat mutattak be nekik. Úgy tűnik, a khmerek is így tettek.

Ez teszi a zsidók és a judaizmus esetét olyan érdekesé. Két évszázadnyi válsággal kellett szembenézniük a római uralom alatt, Pompeius 63-as hódítása és a Bar Kochba-felkelés 135-ös összeomlása között. Reménytelenül megosztottak voltak. Jóval a Róma elleni nagy felkelés és a Második Templom lerombolása előtt a zsidók valami nagy kataklizmára számítottak.

Figyelemre méltó, hogy nem a áldozatokra összpontosítottak megszállottan, mint a maják és a khmerok. Miután templomuk elpusztult, inkább az áldozatok helyettesítésére összpontosítottak. Az egyik ilyen a gemillat chassadim, azaz a jótettek voltak. Rabban Jochanan ben Zakai a következő szavakkal vigasztalta Rabbi Joshuát, aki azon tűnődött, hogyan fog Izrael bűneit engesztelni áldozatok nélkül:

„Fiam, van egy másik, ugyanolyan hatékony engesztelésünk: a jótettek, ahogy meg van írva (Hóseás 6:6): »Jótéteményt akarok, nem áldozatot.«” (Avot deRabbi Natan 8)

A másik a Tóra tanulmányozása volt. A bölcsek úgy értelmezték Malakiás szavait: „Mindenütt áldozatokat mutatnak be az én nevemnek” (Malakiás 1:11), hogy azok a tudósokra utalnak, akik az áldozati törvényeket tanulmányozzák (Menachot 110a).

Továbbá: „Aki felolvassa az áldozatok sorrendjét, az olyan, mintha ő hozta volna azokat.” (Taanit 27b)

Egy másik az imádság volt. Hóseás így szólt: „Vigyétek magatokkal a szavakat, és térjete vissza az Örökkévalóhoz... Ajkainkat bikák áldozataként ajánljuk fel” (Hóseás 14:2-3), utalva arra, hogy a szavak helyettesíthetik az áldozatot.

„Aki az imaházban imádkozik, az olyan, mintha tiszta áldozatot hozott volna”. (Yerushlami, Perek 5 Halachah 1)

Egy másik módszer a tésuva volt. A Zsoltárok (51:19) így szól: „Isten áldozatai a megtört lélek.” Ebből a bölcsek azt a következtetést vonták le, hogy „ha valaki bűnbánatot tart, az úgy számít számára, mintha felment volna Jeruzsálembe, felépítette volna a Templomot és az oltárt, és azon bemutatta volna a Tóra által előírt összes áldozatot” (Vayikra Rabbah 7:2).

Az ötödik megközelítés a böjt volt. Mivel az étel nélkülség csökkentette az ember zsír- és vérmennyiségét, ez az áldozat zsírjának és vérének helyettesítőjeként számított (Brachot 17a).

Rabbi Jonatan Sacks: Miért halnak ki a civilizációk?

A hatodik a vendégszeretet volt. „Amíg a Templom állt, az oltár engesztelte Izráelt, de most az ember asztala engeszteli őt” (**Brachot 55a**). És így tovább.

Visszatekintve az a meglepő, hogy **Rabban Jochanan ben Zakaihoz** hasonló vezetők nem ragaszkodtak megszállottan a múlthoz, hanem előre gondoltak a legrosszabb esetben bekövetkező jövőre.

A **Cáv hetiszakasz** által felvetett nagy kérdés, amely a különböző áldozatfajtákról szól, nem az, hogy „**Miért rendelték el egyáltalán az áldozatokat?**”, hanem inkább az, hogy „**Tekintettel arra, hogy milyen központi szerepet játszottak Izrael vallási életében a Templom idején, hogyan tudott a judaizmus nélkülük fennmaradni?**”

A **rövid válasz** az, hogy a **próféták**, a **bölcsek** és a **középkori zsidó gondolkodók** túlnyomó többsége felismerte: az áldozatok az elme, a szív és a cselekedet folyamatainak szimbolikus megtestesülései voltak, amelyeket más módon is kifejezni lehetett. Találkozhatunk **Isten** akaratával a **Tóra tanulmányozása** révén, **Isten szolgálatába** állhatunk az imádság által, anyagi áldozatot hozhatunk az adakozás révén, szent közösséget teremthetünk a vendégszeretet által, és így tovább.

A zsidók nem hagyták maguk mögött a múltat. **Imáinkban még mindig folyamatosan hivatkozunk az áldozatokra.** De nem ragaszkodtak a múlthoz. Nem menekültek az irracionálisba sem. **Átgondolták a jövőt**, és olyan **intézményeket hoztak létre**, mint a **zsinagóga**, a **tanulóház** és az **iskola**.

Ezeket bárhol fel lehetett építeni, és még a legkedvezőtlenebb körülmények között is fenntartották a zsidó identitást.

Ez nem kis teljesítmény. A világ legnagyobb civilizációi idővel mind kihaltak, míg a judaizmus mindig fennmaradt. Egy bizonyos értelemben ez biztosan az isteni gondviselés műve volt. De egy másik értelemben az olyan emberek előrelátásának köszönhető, mint **Rabban Yochanan ben Zakai**, akik ellenálltak a kognitív összeomlásnak, ma megoldásokat alkottak a holnap problémáira, nem kerestek menedéket az irracionálisban, és csendben építették a zsidó jövőt.

Ez bizony tanulságos lehet a mai zsidó nép számára is: gondolkodjanak generációkkal előre. Gondoljanak legalább **25 évvel a jövőbe**. Mérlegeljék a legrosszabb eseteket. Tegye fel a kérdést: „**Mit tennénk, ha...?**” A zsidó népet az mentette meg, hogy mély és állandó hitük ellenére soha nem hagyták fel a racionális gondolkodással, és a múlt iránti hűségük ellenére is folyamatosan a jövőre terveztek.

Gut Sábsz

Mivel tehát voltak esetek, amikor még akkor is **két napig ünnepelték a Ros Hásánát**, amikor a **Hold** megpillantása alapján szentelték meg a hónapot, bölcseink elrendelték, hogy ma, mikor az ünnepek napját a rögzített naptár határozza meg, még **Izrael lakói** is mindig két napon ünnepeljék.

9. §. Az, hogy az ünnepek egy- vagy kétnaposak, nem **kizárólag a földrajzi távolságtól** függ. **Miről van szó?**

Ha egy **település például ötnapi vagy rövidebb útra volt Jeruzsálemtől**, és ilyenformán biztosra lehet venni, hogy a hírvivők odaértek, nem követeljük meg, hogy az ott lakók csak egy napig ünnepeljenek, mert nem tudhatjuk biztosan, hogy a **Legfőbb Bíróság** hírnökei eljutottak oda vagy sem. Lehet, hogy nem is jártak futárok arra a helyre, mert akkoriban nem laktak ott zsidók. Ha viszont később, miután szokássá vált az ünnepeket a rögzített naptár szerint megtartani, zsidók telepedtek oda, akkor ott két napig kell ünnepelni.

De az is előfordulhatott, hogy nem értek oda a hírvivők, mert ostromzár volt az úton, mint a **Misna idejében Jeruzsálem és Galilea között**, vagy esetleg a szamaritánusok nem engedték átutazni a területükön a hírnököket.

10. §. Ha a dolog **kizárólag a földrajzi távolságtól függne**, akkor **Egyiptom összes lakója** csak **egynapos ünnepeket tartana**, mert lehetséges, hogy a **Tisré hírnökei** elérték őket. Ugyanis **Askelonon át legfeljebb nyolc nap alatt megjárható a Jeruzsálem és Egyiptom közötti távolság. Szíria legnagyobb részét illetően hasonló lenne a helyzet.** Ezekből tehát levonhatjuk azt a tanulságot, hogy a **dolog nem csak a földrajzi távolságtól** függ.

11. §. Az ezzel a dologgal kapcsolatos elvek tehát a következőképpen összegezhetők: Ha **Jeruzsálem** és egy adott település **tíznapnál távolabb fekszik egymástól**, az utóbbi helyen lakóknak mindenképp **két napig kell ünnepelni az ünnepeket**, ahogy az régen is szokásuk volt, mivel biztos, hogy a **Tisrére kiküldött hírnökök a Jeruzsálemtől csak tíznapig, vagy annál is kevesebb, járőföldnyi helyekre** jutottak el.

Ezzel ellentétben a következő szabály érvényes azokra a helyekre, **amelyek tíz vagy kevesebb napi útnál közelebb vannak Jeruzsálemhez**, és így lehetséges, hogy a hírvivők elérték őket: megvizsgáljuk, hogy az **ország másodszeri meghódítása idején**, azaz abban az időben, amikor a naptár megállapítása még a **Hold megpillantásához** igazodott, laktak-e zsidók az adott helyen – ilyen például **Usá, Sefárám, Luz, Jávne, Nov, Tiberiás**, stb. Az ilyen települések lakóinak **csak egy napig kell ünnepelniük**.

Ha a település pedig **Szíria területéhez tartozik** – ilyen például **Tir, Damaszkusz, Áskelon** stb., vagy más **Izraelen kívüli terület**, mint például **Egyiptom, Ámon** vagy **Moáv** –, akkor az **ottaniaknak őseik szokásához kell tartaniuk** magukat. Ha azok egy napig ünnepeltek, akkor nekik is **egy napig kell**. Ha két nap volt szokásban, akkor **két napig kell ünnepelniük**.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ה"ב

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND MÁRCIUS 1. – 31. KÖZÖTT

1.	vasárnap		8,00	17,00	12.	ÁDÁR
2.	hétfő	ESZTER BÖJTJE vége: 18,01 MÖGILÁ OLVASÁS KEZDETE	7,00	17,00	13.	
3.	kedd	PURIM	7,00	17,00	14.	
4.	szerda	SUSÁN PURIM	7,00	17,00	15.	
5.	csütörtök		7,00	17,00	16.	
6.	péntek		8,17	17,00	17.	
7.	szombat	KI TISZÁ SÁBÁT PÁRÁ vége: 18,23	8,00	17,00	18.	
8.	vasárnap		8,00	17,00	19.	
9.	hétfő		7,00	17,00	20.	
10.	kedd		7,00	17,00	21.	
11.	szerda		7,00	17,00	22.	
12.	csütörtök		7,00	17,00	23.	
13.	péntek		8,28	17,00	24.	
14.	szombat	VÁJÁKHÉL - PÖKUDÉ SÁBÁT HÁCHODES Újhold hirdetés vége: 18,34	8,00	17,15	25.	
15.	vasárnap	ÁLLAMI ÜNNEP	8,00	17,00	26.	
16.	hétfő		7,00	17,00	27.	
17.	kedd		7,00	17,00	28.	
18.	szerda	JOM KIPPUR KOTAJN	7,00	17,00	29.	
19.	csütörtök	ÚJHOLD	7,00	17,00	1.	NISZÁN
20.	péntek		8,38	17,00	2.	
21.	szombat	VÁJIKRÁ vége: 18,44	8,00	17,30	3.	
22.	vasárnap		8,00	17,00	4.	
23.	hétfő		7,00	17,00	5.	
24.	kedd		7,00	17,00	6.	
25.	szerda		7,00	17,00	7.	
26.	csütörtök		7,00	17,00	8.	
27.	péntek		8,48	17,00	9.	
28.	szombat	CÁV SÁBÁT HÁGADOL vége: 18,54	8,00	17,45	10.	
29.	vasárnap	NYÁRI IDŐSZÁMÍTÁS KEZDETE	8,00	19,00	11.	
30.	hétfő		7,00	19,00	12.	
31.	kedd	<i>Este bödikát hámc</i>	7,00	19,00	13.	

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

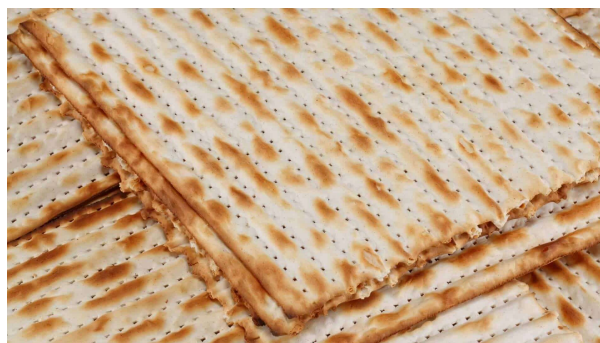
ה'ב

NAGYFUVAROS UTCAI ZSINAGÓGA 2026. PÉSZÁCHI NAGYÜNNEPI IMAREND

ב"ה

31.	kedd	<i>Este bödikát hámc</i>	7,00	19,00	13.	
1.	szerda	<i>Elsőszülöttek böjtje</i> EREV PESZÁCH ₪ 18,55	7,00	19,00	14.	
2.	csütörtök	PESZÁCH 1. ₪ 20,02	8,00	19,00	15.	OMER
3.	péntek	PESZÁCH 2. ₪ 18,58	8,00	19,45	16.	1.
4.	szombat	FÉLÜNNEP 1. vége: 20,05	8,00	19,00	17.	2.
5.	vasárnap	FÉLÜNNEP 2.	8,00	19,00	18.	3.
6.	hétfő	FÉLÜNNEP 3.	8,00	19,00	19.	4.
7.	kedd	FÉLÜNNEP 4. ₪ 19,03	7,00	19,00	20.	5.
8.	szerda	PESZÁCH 7. ₪ 20,11	8,00	19,00	21.	6.
9.	csütörtök	PESZÁCH 8. MÁZKÍR Kb. 9,30 vége: 20,13	8,00	19,45	22.	7.
10.	péntek	ISZRU CHÁG	7,00	19,00	23.	8.
11.	szombat		8,00	19,00	24.	9.

MEGÉRKEZETT AZ IDEI MACESZ

1 KG MACESZ ÁRA: 2.990. FT

MACESZ DARA KB. 0,5 KG ÁRA: 1.500 FT

ÁRUSÍTÁS: HÉTFŐ-SZERDA-PÉNTEK

08:00-12:00

ANDRÁSSY BÉLÁNÁL

Ismeretlen zsidók nyomában **CXXXIV. Domonkos Miksa**

Domonkos Miksa, 1912-ig Fleischmann (Vágvecse, 1890. március 28. – Budapest, 1954. február 25.) magyar gépészmérnök, katona, a második világháború alatt a nagy gettó egyik vezetője.

Édesapja Fleischmann Dávid Mózes kereskedő, édesanyja Kolisch Rozália volt. Zsidó felekezeti iskolába járt, majd polgári iskolát végzett, ezután a **Kereskedelmi Akadémia hallgatója** lett, amelynek elvégzése után két évet egy németországi főiskolán töltött. Mivel **remekül beszélt németül**, a **Caterpillar cég** vele állapodott meg az **amerikai lánctalpas traktor európai bevezetéséről**. **1911-ben karpaszományosként bevonult önkéntes szolgálatra**, s az

ún. **Krafftfahrtruppéhoz** (gépkocsizó alakulat) került, amelynek hamarosan **vezetője** lett. **1912-től a Caterpillarnél dolgozott.**

Az **első világháború kitörése után behívták**, s bár **karpaszományosként** vonult be, nemsokára zászlóssá léptették elő, s **főhadnagyként szerelt le**. **1919. február 16-án megnősült, feleségül vette Rózsa Gabriellát, Rózsa Márton és Krausz Borbála lányát.** A házasság később felbontatott **A Magyarországi Tanácsköztársaság** után a **Honvédelmi Minisztériumtól elismerést** kapott, **1925-ben másodszor is megházasodott: elvette Szabó Stefániát.**

Az **1930-as években** mint a **Caterpillar alkalmazottja** rendszeresen tartott traktorbemutatókat. **1935-ben századossá léptették elő**, **1944-ben a Zsidó Tanács műszaki osztályát vezette**, s magas kitüntetéseinek köszönhetően ún. **Horthy-mentességet** kapott. **Szálasiék puccsa után a nagy gettó egyik vezetője** lett, és önfeláldozó módon védte a hazai zsidóságot. **1945-ben megtették a Pesti Izraelita Hitközség főtitkárának**, ahonnan **1950-ben ment nyugdíjba**. **1953. április 7-én letartóztatta az Államvédelmi Hatóság**, s kegyetlenül megkínózták, majd **azzal vádolták**, hogy **Stöckler Lajossal és Benedek Lászlóval**, a **Szabolcs utcai kórház főorvosával** együtt **meggyilkolták Raoul Wallenberget**, a koncepciókért azonban a **Sztálin halála** nyomán bekövetkezett változások miatt nem tudták végigvinni. **November 13-án, 45 kilósan** jött ki az **ÁVÓ pincéiből**, majd **kórházba került**. Szervezetét tönkretették a kínzások, s a kórházból való kiengedése után nem sokkal meghalt.

Forrás: (wikipedia)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

SZÉDER MENÜ ÁRAK

SZÉDER MENÜ AJÁNLATOK 2026

- **Széder tál: 2.300 Ft**
(főtt tojás, csirkenyak, retek, petrezselyemzöld, chrajsesz, reszelt torma)
- **Csirkés menü: 8.500Ft**
(húsleves-maceszgombóccal, sült csirkecomb filé, steak -burgonya, céklasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)
- **Pulykás menü: 7.800Ft**
(húsleves-maceszgombóccal, 2 szelet sült pulykamell, steak-burgonya, céklasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)
- **Libás menü: 13.500Ft**
(húsleves-maceszgombóccal, sült egész libacomb, törtburgonya, párolt almás-lilakáposzta, töltött macesz sütemény választható ízben)
- **Marhás menü: 12.500Ft**
(húsleves-maceszgombóccal, marhapörkölt, macesztarhonya, céklasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)
- **Lazacos menü: 12.500Ft**
(zöldségleves-maceszgombóccal, almás-gyömbéres lazacsteak, törtburgonyával, töltött macesz sütemény választható ízben)
- **Vegetáriánus menü: 7.800Ft**
(zöldségleves-maceszgaluskával, vegamuszaka, steak-burgonya, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **Macesz sütemények: 790Ft**
(csokis, vaníliás, citromos, kávécsokis)
- **Macesz gombócleves -2 nagy gombóccal: 2.400Ft**
- **Macesz gombóc -2 nagy: 1.600Ft**

Hideg SZÉDER MENÜ AJÁNLATOK 2026

- **HIDEG MENÜ ALAP menü: 8.500Ft**
(hideg céklaleves, hideg pulykasült, póréahagymás-majonézes burgonyasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)
- **HIDEG LAZACOS menü: 12.500Ft**
(hideg céklaleves, hideg almás-gyömbéres lazacsteak, póréahagymás-majonézes burgonyasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)
- **HIDEG MARHA menü: 12.500Ft**
(hideg céklaleves, marhanyelv, póréahagymás-majonézes burgonyasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)
- **HIDEG VEGA menü: 6.500Ft**
(hideg céklaleves, casino-tojás, póréahagymás-majonézes burgonyasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)

Áraink bruttó árak!

A nyári időszámítás mindig március utolsó vasárnapján kezdődik, ami idén azt jelenti, hogy március 29-én kell átállítani az óráinkat: 02:00-kor most előre állítjuk, 03:00-ra tekerhetjük a mutatót.

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD-TÓRA ALAPÍTVÁNY: 19700289-1-42 MAZSIHISZ:0358 AZ EMBERBARÁT ÚJSÁGOT TÁMOGATJA: MAZSÖK

Pészáchi tudnivalók

Kevésbé gyakorlottak ilyenkor az előírásokat is áttanulmányozzák, hogy minden rendben menjen. A zsidók a **pészah** előtti időben minden erjedésre alkalmas élelmiszertől megtisztítják lakásukat. Ezt sokszor eladással oldják meg. Tűzhelyüket és minden étkezéssel kapcsolatos dolgukat rituális tisztításnak vetik alá (**kikaserolás – kóser, alkalmas szóból**). A hagyomány szerint a **pészah** előtti héten őrlik meg az addig gondosan tárolt gabonát. Ebből a gabonából sütik szigorú tisztasági előírások betartásával a pászkat, ami csak liszt és víz felhasználásával készülhet. A **pészahot** megelőző napokban a zsidóság adakozik a szegények, rászoruló javára, hogy nekik is legyen **pészahi lisztjük (kimhá dipiszhá)**, és ezáltal ők is teljes értékű ünnepet ülhesenek. Fontos, hogy mindenki érezze, ő maga szabadult meg a rabságtól.

Hámecnek (חמץ), kovászosnak nevezik az olyan dolgokat (főleg élelmiszereket), melyek gabonából (búza, árpa, rozs, tönköly, zab) készültek és legalább tizenhét percig vízzel voltak folyamatos érintkezésben. A lakást vagy házat **niszán 13-án**, még **erev pészah** előtt szokták kitakarítani a **hámectől**, néhány helyre azonban kenyérmorzsát rejtenek, hogy legyen mit megtalálni. Nagyobb mennyiségű **hámecet pészah** idejére el lehet adni egy nem zsidónak, előleg ellenében. Az üzletről adásvételi szerződés készül (**stár mehirát hámec**), ebben kikötésként szerepel, hogy amennyiben a vevő a teljes vételárát nyolc nap elmúltával (**pészah napjai**) nem egyenlíti ki, akkor az ügylet semmissé válik és az áru, vagyis a **hámec** visszakerül az eredeti tulajdonoshoz. **A hámec keresése, kutatása (bedikát hámec – בדיקת חמץ)** a már előzőleg gondosan kitakarított lakásban megy végbe, hagyományosan gyertyával a kézben. A talált hámecet tollseprűvel fakánálra seprik és fehér szövetbe kötözik, ezzel jelezvén, hogy nincs több **hámec** a házban.

Az ünnep előtti bevásárlások alkalmával ügyelnek arra, nehogy **hámecosodásra** alkalmas élelmiszert szerezzenek be. Ezekben az ételeken szerepel a **pészahra** alkalmas (**káser lepeszah – כשר לפסח**) felirat. A felirat egyben tanúsítvány (hehser) arról, hogy a termék semmi **hámecosodásra** hajlamos anyagot nem tartalmaz. Az **askenázi zsidóság pészah** napjaiban a rizs és a hüvelyes növények (**bab, lencse, borsó stb.**) fogyasztását is tiltja.

Niszán 14-én, a **pészahot** megelőző napon (**erev pészah – ערב פסח**) a korai zsidóság történetében az elsőszülöttek bűntörtét tartották a megmenekülés, elkerülés emlékére. Egyes nézetek szerint azonban ilyenkor nem a bűnt, hanem éppen a lakoma ideje van, sok zsidó irányzat tehát ilyenkor lakomát tart. A zsidók ezen a napon haját szokták vágatni, mert az **ómerszámlálás** alatt (**ötven napig**) nincs erre lehetőség. Kivételt az **ómerszámlálás** 33. napja (**Lág Bá Omer**). Kora délelőtt elégetik (**biur hámec**) az összegyűjtött **hámecet** és nyilatkozatot (**Kol hámirá...**) tesznek arról, hogy nincs birtokukban semmiféle **hámec**. Ilyenkor készítik elő a **szédereste** kellékeit. Kora délután sütik a **szédereste** fogyasztandó pászkat (**parancsteljesítés macesze – mácát micvá**), amely több dologban is különleges. Elkészítéséhez előző nap merített vizet (**májim selánu**) és gondosan felügyelt búzalisztet (**smurá**) használnak. A tésztát kézzel dagasztják, miközben zsoltárokat énekelnek. Ha minden élelmiszer rendelkezésre áll és az előkészületek is befejeződtek (például a **szédertál** és az asztal elrendezése), elmennek a zsinagógába az esti imára (**mááriv**). Az ima után a **széderestével** megkezdődik a **pészah**.

A **pészah Izraelben** hét napig tart, máshol nyolc napig. Az eltérést a zsidó naptárrendszer okozta a kezdetekben, ugyanis a hónapok kezdetét a Jeruzsálemben megjelenő újhold határozta meg. Az eseményt korszerű távközlés hiányában nem volt egyszerű tudatni a távoli pontokon élő zsidókkal, ezért egy napot ráhagytak a bizonytalanság ellensúlyozása miatt.

A távoli helyeken élők a biztonság kedvéért kettős ünnepet tartottak. Innen ered, hogy a mai magyarországi zsidóság például **két széderestét** tart. Bár már a negyedik században pontosan kiszámították a napév perceinek számát, így azt is tudták, hogy mikor lesz újhold, a bölcsek utasítására a hagyomány megmaradt.

RECEPT-TÁR

Maceszgombóc – Macesz tarhonya

Idén is eljön a Pészách ünnepe, ez alkalomból megosztjuk a klasszikus maceszgombóc receptünket (nem maceszlisztből), a családi recept elég régi ahhoz, hogy nem maceszlisztből, készítjük a gombócokat, hanem hagyományosan maceszlapok összezúzásával. Készítse el mindenki otthon egész más lesz, mint amit eddig készítettetek. A második feltét a macesztarhonya (dolgozzunk előre).

Hozzávalók: 21 db gombóchoz

Maceszgombóc:

- ½ kg macesz lap (egy zacskó)
- 6 db egész tojás
- 1 tk bors
- 1,5 tk só
- 1 csomag petrezselyem
- 2 dl olaj (napraforgó)

Macesz tarhonya:

- 1 bögre liszt
- 2 db egész tojás
- Késhegynyi só
- Víz

Maceszgombóc elkészítés:

Vegyünk egy nagy műanyag edényt (pészáchi edénykészletből), tegyük bele a maceszlapokat. Törjük össze a maceszlapokat egész kis darabokra (1-2 cm), használjunk nyeles krumplinyomót. Ha elértük a kívánt méretet, törjük bele a tojásokat (ügyeljünk, hogy a héj ne kerüljön bele), tegyük bele az aprított petrezselyem zöldet, sózzuk, borsozzuk. Most jönnek a nedves hozzávalók, elsőnek az olajat adjuk a keverékhez, öntsük hozzá a kimért mennyiségű vizet, majd kézzel jól dolgozzuk össze. Amint összeállt a keverék egy konyharuhával takarjuk le, pihentessük fél órát. Míg pihen a massa tegyük fel egy magasfalú lábasba vizet forralni, (ha van pészáchi levespor vagy kocka tegyük bele), ha nincs akkor sima vízbe.

A pihentetés után vizes kézzel közepes méretű gombócokat formázzunk, nekem mindig 21 db jön ki ebből a mennyiségből. Lobogó vízben 25-30 percig főzzük a gombócokat, míg puhák nem lesznek.

Macesz tarhonya elkészítése:

A kimért lisztet egy edénybe tesszük, feltörjük a két tojást (héjra vigyázni), a sót, és a vizet is hozzáadjuk, (amennyit épphogy felvesz, olyan csipetke állagúra) az összeállt tésztát letakarjuk és kicsit pihentetjük. Előveszünk egy nagylukú reszelőt, és átreszeljük rajta a tésztát. Az átreszelt tésztát tálcára tesszük, szétterítjük rajta, és macesz liszttel meghintjük. Hagyjuk több napra állni hagyni hogy megszáradjon. Naponta érdemes egyszer átpergetni.

Marhapörkölt mellé kiváló választás.

Forrás: (Streit Sándorné)

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2026. Márc. 27. – 2026. Ápr. 03.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
27. péntek	7:00	17:00
28. szombat	8:00	17:45
29. vasárnap	8:00	19:00
30. hétfő	7:00	19:00
31. kedd	7:00	19:00
01. szerda	7:00	19:00
02. csütörtök	8:00	19:00
03. péntek	8:00	19:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
27. péntek	17:48	28. szombat	18:54
03. péntek	18:57	04. szombat	20:05

POÉN SAROK

Az orosz milliomos elmegy a fogorvoshoz. Az megnézi a fogakat, majd így szól:
- Önnek semmi probléma a fogaival, gyönyörű aranyfogai, ezüstitőmései vannak. Mégis miért jött, mit szeretné, hogy csináljak?
- Hogyhogya mit? Egy riasztót szereljen be!

Események

Körzetünk előző rabbija Chaim Shaul Glitzenstein rabbi úr a körzet összes tagjának személyesen adott a kézzel készült Smura Maceszből, az ünnepre való tekintettel. Köszönjük Rabbi úr! Koshér Pészáchot!

A nyári időszámítás mindig március utolsó vasárnapján kezdődik, ami idén azt jelenti, hogy március 29-én kell átállítani az óráinkat: 02:00-kor most előre állítjuk, 03:00-ra tekerhetjük a mutatót.

A 613 PARANCSOLAT

LXXXVII.

„Ne fogadj el megvesztegetést”

„Megvesztegetést ne fogadj el...”

(2Mózes 23:8)

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilénc tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt április 15.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

AZ EMBERBARÁT ÚJSÁG TÁMOGATÓI:

